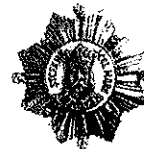

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. OC/2-2414 din 27.04.2020
La nr. 36/01-06/213 din 10.03.2020

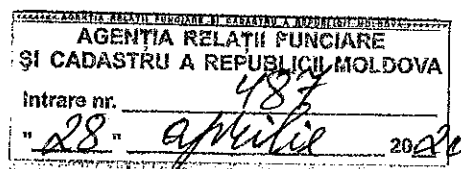
Agencia Relații Funciare și Cadastru

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Legii cadastrului bunurilor imobile nr.1543/1998.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Ruslan FLOCEA

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO20/6477 din 24.04.2020

la proiectul de lege pentru modificarea Legii cadastrului bunurilor imobile nr.1543/1998

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Agenția Relații Funciare și Cadastru, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul și nota informativă aferentă acestuia au fost plasate pe pagina web oficială a Agenției Relații Financiare și Cadastru www.arfc.gov.md, la compartimentul „Transparența decizională/Proiecte de acte normative și legislative” la data de 10 martie 2020, fiind asigurat accesul părților interesate pentru a putea prezenta și expedia recomandări referitoare la proiectul prenotat.

Totodată, menționăm că anunțul cu privire la inițierea elaborării proiectului de decizie este plasat pe pagina web oficială a autorului.

Astfel, se atestă că în procesul de promovare a proiectului, asigurarea transparenței decizionale, stabilită de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, a fost asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative: „Prin Legea de modernizare a Codului civil nr.133/2018 au fost operate modificări semnificative atât la capitolul registre de publicitate, cât și referitor la alte reglementări ale Codului civil care au tangență cu registrul bunurilor imobile. Astfel, odată cu intrarea în vigoare a modificărilor la Codul civil, operate prin Legea nr.133/2018 se impune imperios modificarea Legii cadastrului bunurilor imobile pentru ca aceasta să corespundă reglementărilor Codului civil și să dea soluții practice referitoare la ținerea registrului bunurilor imobile și activitatea de înregistrare”.

De asemenea, din informațiile prezentate în nota informativă rezultă că scopul proiectului rezidă în următorul obiectiv: „[...] crearea cadrului legal necesar asigurării finalizării cadastrului bunurilor imobile pe întreg teritoriul țării prin realizarea înregistrării primare masive în cele 497 de localități rurale în care aceasta nu a avut loc. Finalizarea înregistrării primare masive este indispensabil condiționată de finalizarea perfectării titlurilor de autentificare a drepturilor deținătorilor de teren, astfel că conlucrarea eficientă între organele cadastrale și autoritățile publice locale în acest proces este una determinantă. Proiectul vine cu soluții pentru anumite situații de fapt identificate, care să permită luarea deciziilor și, respectiv, luarea la evidență cadastrală a întreg teritoriului țării, fără a avea „goluri”, și a asigura în final o gestionare eficientă a bunurilor imobile”.

Analizând normele elaborate, se constată că prin proiect se propune aprobarea unor amendamente la Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543/1998, în vederea racordării dispozițiilor acesteia la reglementările Codului civil modernizat nr.171/2020, precum și întru asigurarea înregistrării primare masive, fapt ce va asigura consolidarea prevederilor referitoare la cadastrul bunurilor imobile.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prin proiect se reglementează interesul public de a consolida modul de creare și de ținere a cadastrului bunurilor imobile, prin care se asigură recunoașterea publică a dreptului de proprietate și a altor drepturi patrimoniale asupra bunurilor imobile, ocrotirea de către stat a acestor drepturi, susținerea sistemului de impozitare și a pieței imobiliare.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației

naționale cu legislația Uniunii Europene;
d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

În conținutul notei informative se prezintă argumente referitoare la condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite, în conformitate cu prevederile art.30 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Reieșind din argumentele prezentate în nota informativă, cât și din prevederile proiectului, se atestă că implementarea acestuia nu presupune cheltuieli financiare din bugetul public național.

În acest sens, în nota informativă se menționează că: „ Implementarea noului proiect nu prevede careva alocări ale surselor financiare”.

I.5.3. Efectuarea analizei impactului de reglementare.

Potrivit alin.(4) art.34 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „Proiectele actelor normative ce reglementează activitatea de întreprinzător se remit spre expertiză grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, împreună cu analiza impactului de reglementare”.

Totodată, art.13 al Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, stabilește „(1) Analiza impactului de reglementare reprezintă argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, necesității adoptării actului normativ și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător, inclusiv asigurarea respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului, precum și corespunderea actului scopurilor politicii de reglementare și principiilor prezentei legi. (2) Actul de analiză a impactului de reglementare este parte integrantă a notei informative a proiectului de act normativ”.

În acest sens, constatăm că proiectul este însoțit de analiza impactului de reglementare conform cerințelor statuate în Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.

Astfel, potrivit analizei impactului de reglementare asupra activității de întreprinzător, avantajele proiectului rezidă în următoarele: „[...]va permite ajustarea legislației cadastrale la Codul civil modernizat, precum și va permite finalizarea creării cadastrului bunurilor imobile pe întreg teritoriu țării, ceea ce va avea un impact pozitiv asupra dezvoltării economiei naționale, îmbunătățirii nivelului de viață a populației, este aprobarea prezentului proiect de lege, care va permite realizarea obiectivelor potrivit Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de înregistrare și evaluare funciară, ratificat prin Legea nr. 240/2018, respectiv, finalizarea transmiterii în proprietate a terenurilor, garantarea dreptului de proprietate asupra terenurilor, iar ulterior evaluarea acestora potrivit valorii de piață [...]”.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative "*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sunt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]".

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigo

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prin proiect se reglementează activitatea entităților publice responsabile de înregistrarea, înregistrarea provizorie, notarea sau radierea din registrul bunurilor imobile a bunurile imobile și drepturile reale asupra lor (drepturi reale imobiliare), părțile componente ale bunurilor imobile, precum și notarea unor drepturi, fapte sau raporturi juridice care au legătură cu imobilele înregistrate în registrul bunurilor imobile.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de Agenția Relații Funciare și Cadastru având drept scop aprobarea unor amendamente la Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543/1998, în vederea racordării dispozițiilor acesteia la reglementările Codului civil modernizat nr.171/2020, precum și întru asigurarea înregistrării primare masive, fapt ce va asigura consolidarea prevederilor referitoare la cadastrul bunurilor imobile.

Cu referire la transparența în procesul decizional, menționăm că proiectul întrunește rigorile de transparență în procesul de elaborare, în conformitate cu Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă corespunde exigențelor stabilite la art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, prezentând argumente de rigoare referitoare la reglementările propuse.

Prin proiect se reglementează interesul public de a consolida modul de creare și de ținere a cadastrului bunurilor imobile, prin care se asigură recunoașterea publică a dreptului de proprietate și a altor drepturi patrimoniale asupra bunurilor imobile, ocrotirea de către stat a acestor drepturi, susținerea sistemului de impozitare și a pieței imobiliare.

În conținutul proiectului prenotat nu s-au identificat factori de risc care pot genera apariția riscurilor de corupție.

24.04.2020

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Maia GONTA, Inspector superior

M. Gonta